

סימן רצו

[אוצר החכמה]

מדינת ישראל, משרד הדתות, הועדה למחקר המנהגים
 ב"ה י"א אייר תשי"ד
 לכבוד הרב ש. שומר, תל אביב
 ר. ג. הנדון: פרחים מחר ציון לשבועות
 הואיל וקיים נהג לקשט בחג השבועות את בתי-הכנסת בפרחים מהר-ציון,
 ברצוננו לרכז את כל המקורות בקשר לירק ופרחים במסורת ישראל.
 בכבוד רב. ד"ר ש. ז. כהנא
 המנהל הכללי

תשובה

מקור המנהג לקשט בחג השבועות את בתי-הכ"ג בפרחים וצמחים הוא בספר
 המנהגים למתריי מולין, והטעם כדי לזכור ביום מתן תורתנו את מעמד הר סיני ואחריו
 נמשכו כל ספרי המנהגים שנתחברו בזמנים שונים, אבל אף אחד ממחברי ספרי
 המנהגים לא הערה מקור המנהג בדברי חז"ל, וגם הטעם המובא בספר המנהגים
 למתריי מולין שזכרנו קשה מאד להבין. כי מה ענין פרחים ומטעים למעמד הר סיני,
 ותורה אמרה (שמות י"ט) ואת-סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש ויעל
 עשנו כעשן הכבשן, לכן אומר לי לבי, שיש למצא סמוכין למנהג הג"ל במדרש
 (ויקרא רבה פכ"ג) אמר ר' עזריה בשם ר' יהודה ב"ר סימון, משל למלך שחיה לו
 פרדס ומסרו לאר"ס והלך לו, לימים בא המלך ומצא הפרדס מלא קוצים ודודדים
 הביא קוצים לקצצם וראה בין החוחים פרח אחד גאה אמר המלך בשביל פרח זה
 ינצל כל הפרדס וכר פרח זה ישראל. נטלה והריחה בשעה שנתן להם עשרת הדברות.
 ע"כ. ונכון שהמאמר הזה הוא היסוד שעליו בנוי המנהג לקשט את בתי כנסיות
 בפרחים בחג העצרת ביום שקורין את עשרת הדברות, ויש להסמיך לזה גם דבריהם
 (שיר רבה פכ"ח) אמר ר' אבין, מה פרח זה שרב יוצא, והוא כמוש, סר השרב הוא
 פורח, כך ישראל כל זמן שהם תחת שעבודו של עשו נראים כמושין, סר שעבודם
 הם מרטיבים והולכים ע"כ. מזה יוצא כי הפרח הוא סמל כח הסבל שחנן בו עם
 ישראל יותר מכל העמים ומשום זה מקשטים בתי כנסיות ביום מתן תורתנו בפרחים,
 להראות כי התורה נותנת לנו פח סבל זה ובזכותה יוסר מעלינו שעבודו של עשו,
 ונחל לפרוח ולשגשג בארצנו.

אולם את המנהג להביא פרחים מחר ציון לקשט בהם בתי כנסיות בחג העצרת
 נראה כי בזה אנחנו מביעים את הבטחת חזונו (ישעיה י') ויצא חוטר מגזע ישי
 ונצר משרשיו, יפרח. ויען שעל הר ציון הוא קברו של דוד המלך עליו השלום,
 מביאים משם פרחים לבתי כנסיות בחג השבועות יום פטירתו של בן ישי להבליט
 בזה תקותנו פריחת מלכות בית דוד שעם ישראל מקוה באמונה אומן.

סימן רצז

רעיונות על הכ"ח עתים שבמחלת.

עת ללדת ועת למות, עת לטעת ועת לעקור נטוע.

עת להרוג ועת לרפא, עת לפרוץ ועת לבנות.